

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vedtatt i kommunestyret i sak 20/17

12.10.2017

Innhold

1	Finansreglementets virkeområde.....	4
1.1	Hensikten med reglementet	4
1.2	Hvem reglementet gjelder for.....	4
2	Hjemmel og gyldighet	4
2.1	Hjemmel	4
2.2	Gyldighet	4
3	Forvaltning og forvaltningstyper.....	4
4	Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning.....	5
4.1	Likviditet	5
4.2	Gjeld	5
4.3	Langsiktig finansielle aktiva.....	5
5	Generelle rammer og begrensninger	5
6	Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	6
6.1	Formål.....	6
6.2	Ansvarsforhold	6
6.3	Driftslikviditet	6
6.4	Overskuddslikviditet.....	7
6.4.1	Innskudd i bank	7
7	Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	7
7.1	Formål.....	8
7.2	Ansvarsforhold	8
7.3	Vedtak om opptak av lån	8
7.4	Valg av låneinstrumenter.....	8
7.5	Tidspunkt for låneopptak.....	8
7.6	Konkurrerende tilbud.....	9
7.7	Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	9
7.8	Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	9
7.9	Finansieringsavtaler -leasing	9
7.10	Driftskreditt.....	9
8	Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	9
8.1	Formål.....	10
8.2	Ansvarsforhold	10
8.3	Investeringer og forvaltning	10
8.4	Etiske kriterier i forvaltningen.....	10
9	Rapportering.....	10

9.1	Formål og ansvar	10
9.2	Innholdet i rapporteringen:	11
9.3	Avviksbehandling.....	11
10	Rutiner for finans- og gjeldsforvaltningen	12
11	Begrepsdefinisjoner.....	12

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

- Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning.
- Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet.
- Reglementet definerer de avkastningskrav og risikonivå/refinansieringsrisiko som er akseptable for plassering og forvaltning av likvider midler og gjeld.
- Reglementet definerer midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Kautokeino kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

2 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning fastsatt av KRD 9.juni 2009, endret 2.11.2016

Ifølge kommuneloven § 52 nr 1 skal kommunestyret selv gi regler for kommunens finansforvaltning. Reglementet omfatter plassering og forvaltning av ledig likviditet, gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler samt plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

2.2 Gyldighet

Reglementet trer i kraft fra den dato kommunestyret vedtar reglementet. Finansreglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode. Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instrukser som kommunestyret har vedtatt for Kautokeino kommunes finansforvaltning.

3 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette reglementet er det vedtatt mål, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

4 Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Målet er å hindre at kommunen tar vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvaltning, herunder bestemmelser for å begrense refinansieringsrisiko ved opptak av lån. Det skal sikres en rimelig avkastning, stabile og lave finansieringskostnader uten at det innebærer vesentlig risiko og gjennom dette bidra til at kommunenes innbyggere får best mulig velferdstjenester.

4.1 Likviditet

Likviditeten skal til enhver tid være tilstrekkelig til å dekke løpende betalingsforpliktelser. Kommunen skal søke å oppnå høyest mulig avkastning på likviditeten innenfor gjeldende risikorammer.

4.2 Gjeld

Målet er å ivareta kommunens behov for finansiering av vedtatte investeringer, håndtering av videre utlån og vedlikehold av låneporteføljen. Lånte midler skal over tid gi lavest mulig kostnad innenfor finansreglementets rammer. Det er et mål å ha en god spredning av renteforfall og låneforfall for å redusere effektene av endringer i rentenivå og lånevilkår for kommunens driftsbudsjett.

4.3 Langsiktig finansielle aktiva

Forvaltning av langsiktig finansielle aktiva skal sikre langsiktig avkastning til akseptabel risiko over tid som skal bidra til å gi kommunens innbyggere et godt tjenestetilbud.

5 Generelle rammer og begrensninger

Det skal i kommunen være kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve sin finans- og gjeldsforvaltning i tråd med sitt finansreglement. Dette gjelder også når kommunen kjøper finans- og gjeldsforvaltningstjenester fra andre.

Finans- og gjeldsforvaltning i Kautokeino kommune skal utøves innenfor klart definerte rammer i samsvar med gjeldende lovverk;

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. Kommunelovens §52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at finans- og

gjeldsforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.

- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.
- Plassering av Kautokeino kommunes midler i verdipapirer, skal skje i henhold til etiske kriterier. Disse er beskrevet under plassering av langsiktig finansiell aktiva.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6 Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Banktjenester skal konkurransetsettes der lov og forskrift om offentlige anskaffelser krever det. Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

6.1 Formål

Forvaltning av kommunens likviditet til driftsformål skal utøves ut fra mål om:

- Å oppnå god og konkurransedyktig avkastning på plassert kortsiktige midler innenfor definerte krav til likviditet og risiko.
- At kommune til enhver tid skal ha ledige likvider til å innfri krav ved forfall.

I forvaltning av likviditet beregnet til driftsformål legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet. Det skal ikke plasseres overskuddslikviditet i aktiva som medfører valutarisiko.

Det skilles mellom driftslikviditet og overskuddslikviditet.

6.2 Ansvarsforhold

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) i bankinnskudd.

6.3 Driftslikviditet

Driftslikviditet er midler som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser fratrukket estimerte innbetalinger. Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkludert eventuell kassekreditt) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov de neste 3 måneder. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet.

Kommunens driftslikviditet skal som hovedregel plasseres i kommunens hovedbank, så lenge banken ansees som konkurransedyktig, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

6.4 Overskuddslikviditet

Det er en forutsetning for plassering av deler av kommunens likvide midler, utover innestående på konti i kommunens hovedbank, at det foreligger en prognose over kommunens likviditet de nærmeste 3 måneder. Plassering kan finne sted dersom prognosen tillater det og forsvarlig avkastning kan oppnås.

Plassering av kommunens overskuddslikviditet kan gjøres innenfor den investeringshorisont som avdekkes via likviditetsprognosen. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK). De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Kautokeino kommunes etiske håndtering av forvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn.
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.4.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 5 mill.

Ledig likviditet, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende:

	Maksimalt	Minimalt	Normalt
Bankinnskudd			
Hovedbank	100%	60%	100%
Annen Bank	40%	0%	0%

Før valg av bankforbindelse skal kommunen vurdere bankens soliditet og underlagte garantiordninger for innskudd. Det skal det gjøres en rimelighetsvurdering av bankens soliditet. Tester på soliditet kan eksempelvis være:

- Nyhetssøk på tidligere negativ omtale av banken
- Sjekk av kapitaldekning i forhold til finanstillsynets minstekrav
- Alternativ kredittrating (skyggerating)

7 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1 Formål

Kautokeino kommune skal ha en mest mulig risikonøytral sammensetning av låneporteføljen med tanke på å oppnå lave lånekostnader og håndtering av risiko for renteendringer og en eventuell refinanseringsrisiko. Forvaltning av låneporteføljen skal ses i sammenheng med forvaltning av kortsiktige ledige midler

7.2 Ansvarsforhold

Det er kun kommunestyret som kan vedta å ta opp nye lån.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har rådmannen fullmakt til å:

- Gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkår, og for øvrig forvalte kommunale innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 50 om låneopptak.
- Ta opp nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld
- Inngå og undertegne avtaler om rentesikring, nedbetalingstid og avdragsfrihet på eksisterende lån. Beslutninger om avdragsfrihet og nedbetalingstid må vurderes i forhold til målet om å oppnå lavere lånekostnader på lengre sikt.

Kommunens gjeldsbrev skal undertegnes av ordfører.

7.3 Vedtak om opptak av lån

Det kan kun tas opp lån til tiltak som er ført opp i årsbudsjettet. Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret gjennom budsjettvedtak. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Formål

Innlån til startlån tas normalt opp i Husbanken. Opptak av lån krever kommunestyrevedtak. Beslutninger om lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knyttet til låneopptaket delegeres til rådmannen.

7.4 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner, med fast eller variabel rente. Låneopptak kan ikke gjennomføres i utenlandsk valuta.

Lån kan tas opp som annuitetslån, serielån eller lån uten avdrag.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansieringsselskap/kredittinstitusjoner.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.5 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.6 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest fordelaktige betingelse. Låneopptak skal gjøres i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (for eksempel startlån i Husbanken).

7.7 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Det gis ikke anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene benyttes ofte i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt tilsier at slik endring er ønskelig.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Kommunens renteinntekter og rentekostnader skal sees i sammenheng i vurderingen av rentesikring for å sikre at kommunen totalt sett har en akseptabel rente- og refinansieringsrisiko.
- b) Rente- og refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall. Den delen av porteføljen som har bundet rente bør ikke komme til forfall samtidig, og søkes spredt over flere år.
- c) Minimum 20 % av kommunens innlån skal ha flytende rente (gjenstående rentebinding under 12 måneder), minimum 20 % skal ha fast rente mens 60 % vurderes ut fra markedssituasjonen.

7.8 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptak på flere långivere.
- c) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 25 % av kommunens samlede gjeldsportefølje.

7.9 Finansieringsavtaler -leasing

Inngåelse av finansielle leasingavtaler skal behandles på samme måte som lån. Det skal utarbeides anbudsdokumenter i henhold til lov og forskrifter, samt kommunens interne innkjøpsreglement. Rådmannen gis fullmakt til å inngå og undertegne finansielle leasingavtaler.

7.10 Driftskreditt

Driftskreditt skal kun benyttes der ordinære inntekter ikke er tilstrekkelig til å dekke de løpende utbetalinger eller uforutsette utgifter. Driftskreditt kan ikke benyttes som finansieringskilde for plassering av overskuddslikviditet. Det åpnes kun for å benytte allment anerkjente finansieringsinstrumenter med høy likviditet og lav risiko.

8 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

8.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å forvalte frigjort kapital fra salg av kommunale virksomheter og andre midler etter kommunestyrets vedtak, og sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Kautokeino kommune et godt tjenestetilbud. Det styres etter en rullerende investeringshorisont på 5 år, samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

8.2 Ansvarsforhold

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens langsiktige aktiva i henhold til dette reglement. Plasseringer over 5 mill. krever kommunestyrets godkjenning.

8.3 Investeringer og forvaltning

Kautokeino kommune har ikke midler for plassering av langsiktige finansielle aktiva. Dette omfatter ikke aksjer eller andeler i selskaper der kommunens eierskap er av mer strategisk karakter og motivert ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn (f.eks. der deler av kommunens virksomhet er skilt ut i egne selskaper). Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt etablerer ramme for forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finansreglement bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning.

8.4 Etske kriterier i forvaltningen

Det skal legges samme etiske kriterier til grunn i forvaltningen av midlene som oljefondet benytter.

Det er Kautokeino kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med uakseptabel etisk profil, og at det velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer. Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plassering i selskaper med uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvaltere med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9 Rapportering

9.1 Formål og ansvar

Formålet med en løpende rapporteringen er å holde kommunestyret informert om status på finans- og gjeldsforvaltningen.

Kommunestyret skal motta rapport om status og utvikling av finans- og gjeldsforvaltningen minimum 2 ganger i året. Finansrapporten skal legges frem for kommunestyret i desember og i juni.

9.2 Innholdet i rapporteringen:

Rapporteringen skal inneholde en overordnet beskrivelse og overordnet vurdering av kommunens finansielle risiko.

Rapporten skal inneholde en nærmere beskrivelse av følgende:

a) Aktiva

- Sammensetningen av aktiva
- Fordeling aktiva på type og prosent av samlede midler til driftsformål, og i prosent av se samlede langsiktige midlene
- Markedsverdi, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Vesentlige endringer i markedet og hvilken betydning det har for kommunen
- Endringer i finansiell risiko og vurdering av dette
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet og kommentar og håndtering av avvik.
- Markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Prognoser for avkastning

b) Passiva

- Sammensetning av passiva, inklusiv finansiell leasing
- Oversikt over nye låneopptak inneværende år
- Løpetid for passiva
- Verdi, både samlet og for hver gruppe av passiva
- Verdi av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige endringer i markedet og hvilken betydning det har for kommunen
- Endringer i finansiell risiko og vurdering av dette
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet og kommentar om håndtering av avvik.
- Fordeling mellom fast og flytende rente
- Markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser.
- Prognose for rente- og avdragskostnader

Rapporten skal synliggjøre en stresstest som viser kommunens samlede risiko ved 1 % endring i rentekurven. **Rådmannen skal rapportere om eventuelle opptak av likviditetslån ved ordinær regnskapsrapportering hvert tertial og årsregnskap.**

9.3 Avviksbehandling

Dersom det skjer vesentlige endringer i porteføljen på grunn av utviklingen i markedet, enten med hensyn på risiko eller avkastning, skal rådmann rapportere til kommunestyret uten ugrunnet opphold. Vesentlige avvik fra den budsjetterte avkastningen, der en ikke forventer at det rettes opp i løpet av budsjettåret, skal meldes fra til kommunestyret slik at kommunestyret kan foreta endringer i budsjettet.

Ved konstatering av avvik fra finansreglementet, skal et slikt avvik vurderes umiddelbart. Samtidig skal rådmannen uten unødig opphold rapportere om avviket til formannskap og kommunestyret.

10 Rutiner for finans- og gjeldsforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift, og at finans- og gjeldsforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Rådmannen er ansvarlig for at finansforvaltningen har en forsvarlig intern kontroll og risikostyring.

Det skal herunder etableres rutiner for:

- a) Vurdering og håndtering av finansiell risiko, herunder refinansieringsrisiko ved opptak av lån, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.
- b) Utarbeidelse av nødvendige og ajourførte instruksjoner og fullmakter for tilsatte som arbeider med finans- og gjeldsforvaltninga

Rådmann delegeres myndighet til å fastsette rutinene. Kommunestyret skal påse at rutinene er etablert og etterlevs. Kommunestyret skal påse at en uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer rutinene. Uavhengig instans kan være revisjonen.

11 Begrepsdefinisjoner

Aksjer:

En aksje er et egenkapitalinstrument. En investering i en aksje gir intet krav på rente eller utbytte. Aksjer gir over tid normalt en bedre avkastning enn en investering i rentebærende instrumenter, dog er risikoen normalt betydelig høyere. Dersom et selskap går konkurs er for eksempel normalt hele verdien av en aksje tapt. En investering i aksjer og aksjefond forutsetter at en investor har en lengre investeringshorisont enn ved plassering i rentepapirer.

Aksjefond:

En formuessamling av egenkapitalinstrumenter som forvaltes av et forvaltningsselskap. Fungerer på mange måter som pengemarkeds- og obligasjonsfond. Bruk av aksjefond sikrer god spredning av risiko i forhold til investeringer i enkeltaksjer.

Ansvarlige lån:

Ansvarlig lånekapital står tilbake for vanlig gjeld, men foran egenkapitalen.

Bankinnskudd – ordinær

Bankinnskudd – særvilkår

Finansiell leasing:

Sidestilles gjerne med lånefinansiering siden leietaker ofte har økonomisk risiko knyttet til den fremtidige verdien av kapitalgjenstanden. KRD uttalte i rundskriv H-17/96 at «finansiell leasing må betraktes som lån i kommunelovens forstand.

Finansiell risiko:

Det eksisterer ulike typer av finansiell risiko. Definisjoner av typer av finansiell risiko er gitt her;

- Kredittrisiko: Representerer faren for at låntaker, eller motparten i derivatkontrakt, ikke innfrir sine forpliktelser. For eksempel går konkurs eller ikke betaler lån).

- Likviditetsrisiko: Risiko for og ikke få omgjort plasseringer til kontanter i løpet av en begrenset tidsperiode.
- Markedsrisiko: Representerer risiko for tap eller økte kostnader som følge av endringer i markedspriser (kurssvingninger) i de markedene kommunene er eksponert i.
- Renterisiko: Representerer risiko for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdier endrer seg når renten endrer seg. Når renten går opp, går markedsverdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt). Det er også renterisiko knyttet til kommunens innlån. Endringer i markedsrenten påvirker rentekostnader.
- Refinansieringsrisiko: Risikoen for at kommunen ikke klarer å refinansiere lån som forfaller. Dersom kommunen ikke har likviditet eller tilstrekkelige trekkrettigheter tilgjengelig, vil det påløpe et betalingsmislighold. På kort sikt vil det medføre økte utgifter i form av morarenter. Dersom likviditeten ikke skaffes til veie, vil en konsekvens kunne være før tidlig realisering av eiendeler for å dekke hovedstol.
- Motpartsrisiko: risikoen forbundet med at motparten i en kontrakt ikke klarer å møte sine forpliktelser.
- Valutarisiko: Representerer risiko for tap som følge av kurssvingninger i valutamarkedet.

Markedsverdi:

Verdien av et aktivum (eller en hel portefølje) til kapitalmarkedets gjeldende prisnivå.

Finansielle instrumenter:

Omfatter etter verdipapirhandelloven omsettelige verdipapirer som aksjer, grunnfondsbevis, obligasjoner og sertifikater. I tillegg kommer blant annet verdipapirfundsandeler, pengemarkedsinstrumenter og derivater med verdipapirer eller varer som underliggende.

Finansieringsselskap:

Selskap som har konsesjon til å drive finansieringsvirksomhet, men som ikke er bank, forsikringsselskap eller låneformidlingsforetak. Virksomhetsområder er for eksempel leasing, kundefordringer (factoring) og kredittkortutlån.

Kredittinstitusjon:

Foretak som mottar innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler og yter lån for egen regning. I Norge er dette kredittforetak og finansieringsselskaper i tillegg til bankene.

NIBOR-markedet:

Norges Banks styringsrente danner et gulv for de kortsiktige rentene i pengemarkedet, der bankene handler penger seg imellom. En viktig del av pengemarkedet er NIBOR-markedet, og det er her referanserentene i det norske pengemarkedet fastsettes.

Obligasjon:

Rentebærende, omsettelig verdipapir, gjerne lagt ut som et standardisert lån i et organisert marked, med lenger løpetid enn ett år ved utleggelse.

Obligasjonsfond:

En formuessamling der flere innskyttere har gått sammen for å la sine penger forvaltes i et felleskap. Verdipapirfondet er underlagt div. lovmessige begrensninger, bl.a med hensyn til

spredning på antall papirer. Fondet forvaltes av et forvaltningsselskap. Innskytere plasserer pengene i obligasjonsfondet som tar et forvaltningshonorar for å administrere fondet.

Pengemarkedsfond:

En formuessamling av sertifikater og bankinnskudd som forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Fungerer på samme måte som et obligasjonsfond. Pengemarkedsfond gir, over tid, som regel innskyterne bedre avkastning enn bankinnskudd. Bruk av pengemarkedsfond sikrer god spredning av kredittrisiko.

Portefølje:

En samling av ulike verdipapirer

Rentesikring

Kan gjøres gjennom FRA markedet, swap markedet eller ved bruk av en renteopsjon. I FRA markedet kan det gjøres fremtidige renteavtaler som sikrer et rentenivå for en fremtidig periode. I swap markedet kan det gjøres avtale om rentebytte hvor det byttes bort kort 3 eller 6 måneders rentefastsettelse mot å få igjen en langsiktig fast rente.

Stresstest:

Test for å måle effekten av forhåndsdefinerte markedssjokk. Eksempler på mulige stresstest scenarioer er 30 prosents aksjekursfall og 2 prosent renteøkning.